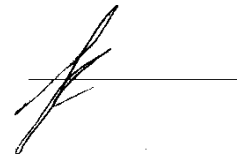

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет педагогічної освіти
Кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

Затверджено

на засіданні кафедри загальної педагогіки
та педагогіки вищої школи
факультету педагогічної освіти
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 29 серпня 2023 р.)

Завідувач кафедри
проф. Квас О. В.

**з навчальної дисципліни “Педагогічна майстерність”,
що викладається в межах ОПШ Середня освіта (Географія)
другого (магістерського) рівня вищої освіти
для здобувачів предметної спеціальності
014.07 Середня освіта (Географія)**

Львів 2023 р.

Назва дисципліни	Педагогічна майстерність
Адреса викладання дисципліни	м. Львів, вул. П. Дорошенка, 41,
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет педагогічної освіти, кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	01 Освіта / Педагогіка, 014 Середня освіта, предметна спеціальність – 014.07 Середня освіта (Географія)
Викладачі дисципліни	Калагурка Христина Іванівна, канд. пед. наук, доцент кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи (<i>лекції</i>) Федина Володимира Степанівна, канд. пед. наук, доцент кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи (<i>практичні</i>)
Контактна інформація викладачів	khrystyna.kalahurka@lnu.edu.ua hrystynakalagurka5@ukr.net https://pedagogy.lnu.edu.ua/employee/kalahurka-h-i
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Вівторок 10.30-11.30 (кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи, вул. Туган-Барановського, 7, ауд. 31). Для консультації онлайн (через Skype або Zoom) - прохання писати на пошту.
Сторінка курсу	https://geography.lnu.edu.ua/academics/master/education-geography-master/sylabusy-za-opp-2022-r-mahistry-014-serednia-osvita
Інформація про дисципліну	Курс «Педагогічна майстерність» призначено для магістрів спеціальності 014 «Середня освіта», спеціалізації «014.07 Середня освіта (географія)», кваліфікації магістр. Курс належить до нормативних дисциплін. Курс спрямований на набуття слухачами компетентностей професійно-педагогічної діяльності, формування вмінь організації та розвитку освітнього простору.
Коротка анотація дисципліни	Дисципліна «Педагогічна майстерність» є завершальною нормативною дисципліною з спеціальності 014 «Середня освіта». Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів: 1. Етичні, психологічні й педагогічні засади професійної діяльності вчителя. 2. Майстерність педагогічного спілкування. 3. Прикладні аспекти розвитку педагогічної майстерності у процесі професійно-педагогічної діяльності. 4. Розвиток педагогічного професіоналізму. У першому модулі буде розглянуто головні критерії та рівні оволодіння педагогічною майстерністю, значущість професії педагога, педагогічну техніку. У другому модулі студенти вивчають рівні й стилі педагогічного спілкування, класифікацію невербальних і вербальних засобів комунікації педагога, конфлікти у педагогічних ситуаціях, підготовку до публічного виступу. У третьому модулі студенти дізнаються про майстерність освітньої діяльності, специфіку організації навчального процесу в оф-лайн і он-лайн форматах, можливості врахування вікових особливостей учнів у навчально-пізнавальній діяльності здобувачів освіти, майстерність проведення сучасного уроку. Четвертий модуль присвячений аналізу ризиків у професійній

	діяльності педагогів: стресів, мобінгу, кризам, вигорянню. Увагу буде звернено на умови розвитку професіоналізму, формування професійного іміджу вчителя.
Мета та цілі дисципліни	<p>Метою вивчення нормативної дисципліни «Педагогічна майстерність» набуття студентами теоретичних знань й первинних практичних навичок ефективної організації навчального процесу.</p> <p>Основні завдання вивчення дисципліни є:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ засвоєння студентами теоретичних знань про правила, принципи, шляхи організації продуктивного освітнього середовища; ✓ формування практичних умінь і навичок педагогічної майстерності, а також мотивації щодо подальшого професійного вдосконалення і розвитку; ✓ застосуванні набутих теоретичних знань у конкретних видах практичної діяльності під час проходження педагогічної практики.
Література для вивчення дисципліни	<p>Основна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основи педагогічної майстерності та етика викладача вищої школи : підручник для студентів вищих навчальних закладів / В.М.Теслюк, І.В. Зайченко, А.А. Каленський. Київ : Видавництво Ліра-К, 2018. - 484 с. 2. Основи педагогічної майстерності: практикум / Холковська І., Л., Волошина О. В., Губіна С. І. Вінниця: «Твори», 2019. – 240 с. http://psychology.univer.kharkov.ua/dist2020/materialy/Shvedova/Prakt.pdf 3. Ковальчук Л.О. Основи педагогічної майстерності. Львів: Видав. центр Львівського національного університету імені Івана Франка, 2007. 608 с. 4. Педагогічна майстерність: підручник. За ред. І. Зязюна. К., 2008. 376 с. або https://www.pedagogic-master.com.ua/public/PM_Zyazyun.pdf 5. Kalahurka K., Zasyumenko S. The development of teacher's professional image in a modern school. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота». Вип. 1 (50). 2022. – С. 116-119. 6. Динаміка освітніх процесів та підготовка майбутніх фахівців у системі вищої освіти: відповідь на сучасні суспільні запити: колективна монографія / Ю.Д. Заячук, О.В. Караманов, В.С. Федина-Дармохвал, Х.І. Калагурка та ін.; за заг. ред. Д.Д. Герцюка та Ю.Д. Заячук. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2022. 250 с. <p>Додаткова література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Абрамович С.Д., Чикарькова М.Ю. Мовленнєва комунікація: підручник. К., 2004. 472 с. 2. Бутенко Н.Ю., Приходько А.М., Федоренко Н.І. Комунікативні процеси у навчанні: навч.-метод. посібник. К., 2004. 334 с. 3. Васянович Г.П. Педагогічна етика. Львів, 2005. 344 с. 4. Волкова Н.П. Професійно-педагогічна комунікація: навч. посібник. К., 2006. 276 с. https://library.udpu.edu.ua/library_files/412009.pdf 5. Волкова Н. П. Педагогіка. Київ: Академвидав, 2012. 616 с. або https://pedagogy.lnu.edu.ua/departments/pedagogika/library/volkova.pdf 6. Гірник А.М. Основи конфліктології. К., 2010. 222 с. 7. Грабовська С., Равчина Т. Конфлікти без насильства. Львів, 2001. 276 с. 8. Корольчук М.С. Професійне вигоряння працівників освіти : монографія / М.С. Корольчук, В.М. Корольчук, Л.І. Березовська. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. – 304 с. 9. Кутішенко В. Вікова та педагогічна психологія. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 10. Кушнір Р.О. Великий оратор, або як говорити так, щоб Вам аплодували стоячи. Дрогобич: Коло, 2013. 258 с. 11. Основи педагогічної майстерності (для студентів спеціальності 012 Дошкільна освіта) : навч.-метод. посібник / упоряд. Наталія Мачинська, Анна Федорович, Наталія Яремчук. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020. – 286 с. https://pedagogy.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/05/Osnovy-ped-maysternosti-Navch.-posibnyk.pdf2020.pdf 12. Отич О. М. Основи педагогічної майстерності викладача професійної школи : підручник Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2014. 208 с. 13. Розвиток і саморозвиток педагогічної майстерності майбутніх учителів:

	<p>колективна монографія. К., 2015. http://ipood.com.ua/data/NDR/Pedmaister/monograph_pedmaister2015.pdf</p> <p>14. Попередження насильства в закладах освіти: методичний посібник для педагогічних працівників. Видання друге, доповнене оновлене. – Київ, 2020.</p> <p>15. Потенціал обдарованості. / Укл. Сокальської спеціалізованої школи І-ІІІ ст. № 3, Груша І.Д. Сокаль, 2019. 132 с. https://naurok.com.ua/posibnik-potencial-obdarovanosti-121270.html</p> <p>16. <i>Філатова Л. С.</i> Педагогічна майстерність : навчальний посібник для здобувачів вищої освіти педагогічних університетів за спеціальностями 013 Початкова освіта; 016 Спеціальна освіта. Харків : ХНПУ, 2021. 90 с. або https://dspace.hnpu.edu.ua/bitstream/pdf</p> <p>17. Герцюк Д., Калагурка Х. Науково-педагогічна спадщина Федора Науменка. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. – 286 с.</p> <p>18. Мицишин І., Калагурка Х. Професійна компетентність сучасного менеджера освіти. Молодь і ринок. Дрогобич, 2019. № 7 (174). С. 67-71.</p> <p>19. Kalahurka K., Vozniak L., Myshchysyn I., Klontsak O. Problem based learning in the educational space of a modern primary school. Вісник Львівського університету. Серія педагогічна. 2021. Вип. 35. С. 94-101.</p> <p>Інтернет-джерела:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Витоки педагогічної майстерності. http://sources.pnpu.edu.ua/ 2. Заучу все для роботи. http://journal.osnova.com.ua/ 3. Педагогічна майстерня. http://journal.osnova.com.ua/ 4. Школа. http://www.osvita.ua/shop/red-pp/jl-pp/shj/ 5. Управління школою. http://journal.osnova.com.ua/ <p>Професійний стандарт за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)» Наказ 2736.pdf</p>
Обсяг курсу	<p>Денна форма: 48 годин аудиторних занять. З них: 24 годин лекцій, 24 годин семінарсько-практичних занять. 42 години самостійної роботи: з них: 36 годин – підготовка до лекцій та практичних занять, опрацювання завдань для самостійного дослідження, 6 годин виконання ІНДЗ.</p> <p>Заочна форма: 20 години аудиторних занять. З них: 10 годин лекцій, 10 годин семінарсько-практичних занять. 70 години самостійної роботи: з них: 60 годин – підготовка до лекційних та практичних занять, опрацювання завдань для самостійного дослідження, 10 годин виконання ІНДЗ</p>
Очікувані результати навчання	<p>В результаті вивчення курсу студенти можуть досягти таких результатів :</p> <p>Знання:</p> <ul style="list-style-type: none"> о визначати та аналізувати засади професійної майстерності організатора освітнього простору, спрямовані на набуття особистого досвіду ефективної педагогічної діяльності; о визначати й систематизувати складові педагогічної майстерності та педагогічної культури з врахування теоретичних засад сучасної філософії освіти, загальних основ педагогіки партнерства, концепцій управління закладами освіти; о розуміти та аналізувати поняття, що характеризують педагогічне спілкування, педагогічний такт, професійну етику та педагогічну техніку; о з'ясувати типи, структуру, динаміку конфліктів у педагогічних ситуаціях, шляхи їхнього роз'язання; о визначати стилі поведінки та специфічні якості особистості лідера, майстра в освітньому просторі, складові його професійного іміджу. <p>Уміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> о застосовувати та вдосконалювати організаційні, дидактичні, виховні, управлінські, комунікативні навички роботи з аудиторією; о використовувати найбільш доцільні засоби невербального

спілкування та різноманітними методами і прийомами словесного впливу;

- вміти аналізувати конфлікти та вибирати ефективні шляхи їхнього розв'язання;
- аналізувати власну педагогічну діяльність відповідно до вимог педагогічного такту, сформованості педагогічної майстерності, працювати над самовдосконаленням і професійним творчим розвитком;
- вдосконалювати майстерність публічного виступу, враховувати специфіку аудиторії, володіти психотехнічними засобами.

Комунікація:

- володіти різними стилями педагогічного спілкування, складовими вербальної та невербальної поведінки з метою встановлення ефективної комунікації у професійній діяльності;
- використовувати прийоми емоційно-вольового впливу, психологічної підтримки, асертивні техніки спілкування
- розвивати навички запобігання мобінгу і булінгу у педагогічному спілкуванні

Автономія та відповідальність:

- демонструвати персональну відповідальність за професійні дії, формувати цілісне бачення завдань особистісного професійного розвитку.
- проявляти лідерські якості для створення сприятливого психологічного клімату в колективі, формувати готовність до командної діяльності та ефективної взаємодії у розв'язанні професійно-педагогічних проблем.

Під час вивчення дисципліни студент має змогу сформувати такі

загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність застосування знання у практичних ситуаціях.

ЗК 2. Здатність використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.

ЗК 3. Здатність планувати та управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати якість виконуваних робіт.

ЗК 4. Здатність виявляти та вирішувати проблеми у сфері професійної діяльності, бути критичним і самокритичним.

ЗК 5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) та приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 6. Здатність розробляти та презентувати освітні проекти, управляти ними та мотивувати виконавців на досягнення спільної мети.

Фахові компетентності:

ФК 8. Здатність до поглиблення знань і розуміння предметної області та професійної діяльності.

ФК 10. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати потреби, перспективи та наявні ресурси для професійного розвитку впродовж життя.

ФК 12. Здатність використовувати ефективні шляхи мотивації учнів до саморозвитку, спрямовувати їх на прогрес і формувати у них обґрунтовану позитивну самооцінку.

ФК 15. Здатність формувати в учнів культуру академічної доброчесності та дотримуватись її принципів у власній професійній діяльності.

Програмними результатами навчання даної дисципліни є:

ПРН 1. Демонструє вміння застосовувати знання з психології, педагогіки, фундаментальних і прикладних наук (відповідно до

	<p>предметної спеціальності) у практичних ситуаціях здійснення освітньої діяльності, поглиблює знання з предметної області.</p> <p>ПРН 2. Демонструє вміння використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології для пошуку, обробки та обміну інформацією у професійній діяльності, презентації власних та спільних результатів, реалізації дистанційного та змішаного навчання тощо.</p> <p>ПРН 3. Називає і описує основні принципи, функції, сучасні форми та методи управління освітньої діяльності, демонструє вміння планувати й управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати її якість.</p> <p>ПРН 5. Описує методику розробки освітніх проєктів, пояснює зміст та призначення їх етапів, аналізує спроможність управління процесом їх впровадження, прогнозує очікувані результати.</p> <p>ПРН 7. Визначає, аналізує та характеризує педагогічні інновації, демонструє вміння їх практичного застосування у професійній діяльності.</p> <p>ПРН 8. Описує показники якості педагогічної діяльності, аналізує можливі впливи на них внутрішніх і зовнішніх чинників, визначає індивідуальні професійні потреби, шляхи покращення власної педагогічної майстерності, обирає ресурси для професійного розвитку впродовж життя.</p> <p>ПРН 13. Демонструє здатність діяти автономно і в команді.</p> <p>ПРН 14. Демонструє дотримання культури академічної доброчесності у власній діяльності та демонструє вміння формувати її в учнів.</p> <p>ПРН 16. Обирає шляхи розв'язання практичних задач у професійній діяльності з методики профільного навчання географії та позанавчальної роботи, творчо застосовує методи формування ключових і предметних географічних компетентностей здобувачів у закладах освіти різного типу.</p> <p>ПРН 20. Демонструє володіння спеціалізованими вміннями та навичками розв'язання проблем сучасної географічної науки, педагогіки, психології, методики навчання географії, які є необхідними для проведення наукових досліджень, провадження інноваційної наукової та педагогічної діяльності.</p>
Ключові слова	Педагогічна майстерність, педагогічна техніка, педагогічне спілкування, конфлікти, лідерські якості, професійний імідж, урок.
Формат курсу	Очний, заочний
	Проведення лекцій, семінарських занять та консультації для кращого розуміння тем
Теми	ДОДАТОК (схема курсу)
Підсумковий контроль, форма	іспит
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з дисциплін «Історія педагогіки», «Педагогіка», «Загальна психологія».
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Лекція, пояснення, бесіда, розповідь, ілюстрації, дискусії, вправи, стимулювання інтересу, самостійні роботи, проблемно-пошукове навчання, інтерактивні методи.
Необхідне обладнання	Мультимедійний проектор.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: <ul style="list-style-type: none"> • практичні/самостійні тощо: на одному семінарському занятті студент максимально може отримати 2 балів; максимальна кількість балів за

	<p>семінари 24 б.</p> <p>• проекти: Проект №1 (Тема: <i>Презентація книги</i>) – 5 б.; Індивідуальне завдання № 1(<i>Майстерність педагогічної діяльності вчителя географії: особистий погляд</i>) – 5 б.; • 4 модульні контролю по 4 б. = 16 б.</p> <p>Іспит – 50 б.</p> <p>Підсумкова максимальна кількість балів 100</p> <p style="text-align: center;"><i>Розподіл балів на семінарських заняттях</i></p> <p>2 б. – активна участь студента на всіх етапах практично-семінарського заняття, виголошення доповіді, жвава змістовна підтримка фронтальної бесіди та дискусії, ефективне виконання практичної навчальної діяльності на всіх її етапах.</p> <p>1 б. – фрагментарна участь у роботі аудиторії, відтворення готових знань, участь у певних видах пізнавальної діяльності, висловлення обґрунтованих суджень з апелюванням до особистого досвіду.</p> <p>Письмові роботи: Очікується, що студенти виконають декілька видів письмових робіт (проекти, вирішення кейсу).</p> <p>Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.</p> <p>Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на практично-семінарських заняттях, проміжному модульному контролю (тестуванні). При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат, який перевіряється за відповідними програмами; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p>
<p>Питання до екзамену</p>	<p style="text-align: center;">Питання на модуль</p> <p style="text-align: right;">Змістовий модуль I</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Професійна майстерність (сутність, складові компоненти). 2. Головні критерії майстерності педагога. 3. Рівні оволодіння професійною майстерністю. 4. Педагогічна діяльність (сутність, структура, характеристика компонентів педагогічної діяльності).

5. Функції педагога.
6. Головні професійні якості педагога.
7. Педагогічні вміння вчителя.
8. Суспільна значущість професії педагога. Рольовий репертуар.
9. Поняття про педагогічну техніку педагога, її структура.
10. Культура педагогічного спілкування.
11. Лексичне багатство педагога.
12. Здатність педагога до саморегулювання.
13. Використання прийомів саморегулювання.
14. Шляхи емоційно-вольового впливу на емоційну сферу особистості педагога, учня.

Змістовий модуль 2

15. Педагогічне спілкування (сутність, функції, особливості, принципи, критерії).
16. Рівні й стилі педагогічного спілкування.
17. Бар'єри в процесі спілкування педагога з вихованцями та моделі його поведінки.
18. Структура педагогічного спілкування.
19. Техніка спілкування, комунікативні вміння педагога, правила педагогічного спілкування.
20. Етика і правила професійного спілкування онлайн.
21. Класифікація невербальних і вербальних засобів комунікації педагога.
22. Міжособистісний простір у спілкуванні.
23. Пластична техніка (пантоміміка) особистості вчителя.
24. Мова жестів. Мімічна техніка (вираз обличчя, контакт очей).
25. Різновиди педагогічного мовлення. Техніка мовлення педагога.
26. Слухання (рівні, стилі, бар'єри, принципи).
27. Професійні особливості голосу педагога.
28. Словесні дії педагога. Різновиди педагогічного мовлення.
29. Дикція як чіткість вимови, шляхи її поліпшення.
30. Підготовка до публічного виступу як умова його результативності.
31. Переваги написання тексту виступу.
32. Принципи і правила підготовки до виступу.
33. Архітектура публічного виступу (вступна частина, основна частина, заключна частина).
34. Техніка та психотехніка під час публічного виступу.
35. Типові помилки під час публічного виступу.
36. Особливості привернення та утримання уваги слухачів.

Змістовий модуль 3

37. Поняття про конфлікти у педагогічних ситуаціях, їхня типологія, причини.
38. Способи поведінки педагога у конфліктних ситуаціях, шляхи розв'язання конфлікту.
39. Організація переговорів, медіації для розв'язання педагогічних конфліктів.
40. Конфлікти у педагогічній взаємодії.
41. Експертиза та передбачення педагогічних конфліктів.
42. Шляхи розв'язання педагогічних конфліктів.
43. Поняття лідерства. Типи лідерів.
44. Класифікація лідерів за стилем поведінки.
45. Загальні та специфічні якості особистості лідера.
46. Тренінг для формування лідерських якостей.
47. Педагогічна іміджологія.
48. Типи, структура та функцій іміджу професіонала.
49. Складові педагогічного іміджу.
50. Вимоги до проведення сучасного уроку з географії.
51. STEM-орієнтований підхід до навчання.

	<p>52. Розвиток критичного мислення учнів на уроці географії.</p> <p>53. Застосування інтерактивних методів навчання .</p> <p style="text-align: right;"><i>Змістовий модуль 4</i></p> <p>54. Проблема формування позитивної мотивації учнів на уроках географії.</p> <p>55. Шляхи розвитку пізнавальних інтересів й допитливості.</p> <p>56. Прийоми зацікавлення учнів.</p> <p>57. Зосередженість та увага.</p> <p>58. Способи та прийоми утримування уваги.</p> <p>59. Поняття про особливості психо-фізичного розвитку у різні вікові періоди й потребу їх врахування в освітньому процесі.</p> <p>60. Характеристика розвитку у різні вікові періоди.</p> <p>61. Інтелектуальний розвиток: вікова специфіка.</p> <p>62. Педагогічна діяльність як середовище професійних ризиків.</p> <p>63. Професійні кризи педагога як закономірність професійного розвитку.</p> <p>64. Стресові ситуації у педагогічній діяльності.</p> <p>65. Шляхи конструктивного подолання стресів.</p> <p>66. Мобінг: передумови, форми прояву, шляхи вирішення</p> <p>67. Поняття про синдром професійного вигорання.</p> <p>68. Передумови, симптоми професійного вигорання.</p> <p>69. Психічні, фізичні, соціальні та інтелектуальні ознаки професійного вигорання вчителя.</p> <p>70. Шляхи запобігання професійному вигоранню.</p> <p>71. Поняття лідерства. Типи лідерів.</p> <p>72. Класифікація лідерів за стилем поведінки.</p> <p>73. Загальні та специфічні якості особистості лідера.</p> <p>74. Тренінг для формування лідерських якостей.</p> <p>75. Педагогічна іміджологія. Типи, структура та функцій іміджу професіонала.</p> <p>76. Складові педагогічного іміджу.</p> <p>77. Професійний імідж вчителя (педагогічні умови створення іміджу професіонала, елементи побудови іміджу, аудіоімідж, візуальний імідж).</p>
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

ДОДАТОК (схема курсу)

Тиж. / дата / год.-	Тема занять (перелік питань)	Форма діяльності та обсяг годин	Література.* ** Ресурси в Інтернеті	Завдання	Термін виконання
1	Тема 1. Педагог як суб'єкт навчально-виховного процесу. 1. Педагогічна майстерність (сутність, складові компоненти). 2. Головні критерії майстерності педагога. Рівні оволодіння педагогічною майстерністю. Педагогічна діяльність (сутність, структура, характеристика компонентів педагогічної діяльності). 3. Педагогічна взаємодія. Функції педагога. Головні	Лекція, 2 год., семін. заняття – 2 год, сам роб – 3 год	Основна літератур: 1–6. Рекомендована літератур: 8, 9, 11, 12, 17. Інтернет-джерела: 1–6 .	1. Ознайомитися з питаннями теми «Педагог як суб'єкт навчально-виховного процесу», винесеними на семінар, ґрунтовно опрацювати відповідну фахову літературу і зробити тезисні записи. 2. Усвідомити суть термінів «педагогічна діяльність», «педагогічна дія», «педагогічна взаємодія». 3. З'ясувати суспільну значущість праці педагога. Навести 2-3 приклади (можна з опиратися на власний досвід) зразково педагога. Кого з власних педагогів хотіли б	1 тиждень

	професійні якості педагога. Педагогічні вміння вчителя. 4.Суспільна значущість професії педагога. Рольовий репертуар.			наслідувати. Аргументуйте чому. 4.Ознайомитися та проаналізувати Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти», Наказ_2736.pdf	
2	Теми 2. Педагогічна техніка Поняття про педагогічну техніку педагога, її структура. Культура педагогічного спілкування. Лексичне багатство педагога. Здатність педагога до саморегулювання. Використання прийомів саморегулювання. Шляхи вольового впливу на емоційну сферу особистості педагога, учня. Цільова установка педагога.	Лекція, 2 год., семін. заняття – 2 год, сам роб – 3 год	Основна література: 1–6. Рекомендована література: 8, 9, 11, 12. Інтернет-джерела: 1–6 .	1. Ознайомитися з питаннями теми «Педагогічна техніка», винесеними на семінар, ґрунтовно опрацювати відповідну фахову літературу і зробити тезисні записи. 2. З'ясувати суть термінів «педагогічна техніка», «релаксація», «саморегулювання», «установка». 3.Бути готовим на семінарі відпрацьовувати прийоми аутотренінгу (зосередження на емоційному стані, заспокоєння емоційних центрів, підсилення стану спокою, розслаблення язика і гортані, саморегулювання дихання). 4.Підготуватися до МК №1	2 тижд
3	Тема 3. Педагогічне спілкування як взаємодія. Педагогічне спілкування (сутність, функції, особливості, принципи, критерії). Педагогічна взаємодія. Рівні й стилі педагогічного спілкування. Стилі педагогічного управління.. Різновиди педагогічного мовлення. Техніка мовлення педагога. Професійні особливості голосу педагога. Дикція як чіткість вимови, шляхи її поліпшення. Техніка спілкування, комунікативні вміння педагога, правила педагогічного спілкування. Етика та правила професійного спілкування онлайн.	Лекція, 2 год., семін. заняття – 2 год, сам роб – 3 год	Основна література: 1–6. Рекомендована література: 1, 2, 7, 10, 11, 12. Інтернет-джерела: 1–6	1. Ознайомитися з питаннями теми «Педагогічне спілкування як взаємодія», винесеними на семінар, ґрунтовно опрацювати відповідну фахову літературу і зробити тезисні записи. 2. З'ясувати суть термінів «педагогічне спілкування», «стиль спілкування», «бар'єри спілкування», «емпатія», «рефлексія» 3. Запропонуйте (запишіть) десять власних правил спілкування для організатора освітнього простору. 4.Бути готовим продемонструвати (на прикладі конкретних педагогічних ситуацій) рівні, стилі в процесі спілкування у професійній діяльності.	3 тижд
4	Тема 4. Невербальна комунікація у педагогічному процесі. Класифікація невербальних засобів комунікації педагога. Міжособистісний простір у спілкуванні. Пластична техніка (пантоміміка) особистості вчителя. Мова жестів. Мімічна техніка (вираз обличчя, контакт очей).	Лекція, 2 год., семін заняття – 2 год, сам. роб – 3 год	Основна література: 1–6. Рекомендована література: 1, 2, 4, 8, 10, 11. Інтернет-джерела: 1–6 .	1.Ознайомитися з питаннями теми «Невербальна комунікація», винесеними на семінар, ґрунтовно опрацювати відповідну фахову літературу і зробити тезисні записи. 2. З'ясувати суть термінів «невербальна комунікація». 3. Змодельовати педагогічну ситуацію з порушенням невербальної комунікації. 4.Бути готовим розпізнавати бар'єри, створених за допомогою рук, ніг, постави. 5.Змодельовати педагогічну ситуацію з порушенням вербальної комунікації.	4 тижд
5	Тема 5. Майстерність публічного виступу. Підготовка до публічного виступу як умова його результативності Переваги написання тексту виступу. Припципи підготовки до виступу. Архітектура публічного виступу (вступна частина, основна частина, заключна частина). Техніка та психотехніка під час публічного виступу. Типові помилки під час публічного виступу. Особливості	Лекція, 2 год., семін. заняття – 2 год, сам роб – 3 год ІНДЗ – 3 год	Основна література: 1–6. Рекомендована література: 1, 2, 4, 8, 10, 11. Інтернет-джерела: 1–6 .	1. Ознайомитися з питаннями теми «Майстерність публічного виступу», винесеними на семінар, ґрунтовно опрацювати відповідну фахову літературу і зробити тезисні записи. 2. Підготувати аналіз короткотривалого відео (до 6-хв) виступу видатної постаті і презентувати у Microsoft PowerPoint. Аналіз передбачає оцінку вміння самопрезентації; вміння переконувати і зацікавлювати аудиторію; розпізнавати бар'єри, створених за допомогою рук, ніг, постави; багатство вербальної	5 тижд

	привернення та утримання уваги слухачів.			комунікації. 3 Тема: Презентація книги (5 балів) На вибір студента пропонується обрати наукову /науково-популярну книгу відповідно до розділів курсу «Педагогічна майстерність», опрацювати та презентувати на семінарських заняттях. Вимоги: систематизувати та охарактеризувати найактуальніші проблеми книги; показати їх актуальність у формуванні професійних знань, умінь та навичок; презентація опрацьованої книги відбувається у Microsoft PowerPoint; час презентування книги до 10 хв. Критерії оцінювання: Актуальність виокремленої проблеми – 2 б. Запропоновані практичні рекомендації – 2 б. Презентування – 1 б 4. Підготуватися до МК №2	
6	Тема 6. Конфлікти в освітньому просторі. Поняття про конфлікти у педагогічних ситуаціях, їхня типологія, причини. Способи поведінки педагога у конфліктних ситуаціях, шляхи розв'язання конфлікту. Організація переговорів, медіації для розв'язання педагогічних конфліктів. Конфлікти у педагогічній взаємодії. Експертиза та передбачення педагогічних конфліктів. Шляхи розв'язання педагогічних конфліктів.	Лекція, 2 год., семінар заняття – 2 год, сам роб – 3 год	Основна література: 1–6. Рекомендована література: 4, 5, 6, 10, 11. Інтернет-джерела: 1–6	1. Ознайомитися з питаннями теми «Конфлікти в освітньому просторі», винесеними на семінар, ґрунтовно опрацювати відповідну фахову літературу і зробити тезисні записи. 2. З'ясувати суть термінів «конфлікт», «інцидент», «ескалація», «конфронтація». 3. Навести з досвіду навчання в школі приклад конфліктної ситуації, здійснити її аналіз. 4. Навести приклади порушення дисципліни учнями, списати й проаналізувати доцільні методи педагогічного впливу на їхню поведінку.	6 тижд
7	Тема 7. Майстерність організації навчально-пізнавальної діяльності учнів. Сучасний урок: який він має бути? STEM-орієнтований підхід до навчання. Розвиток критичного мислення учнів на уроці географії. Застосування інтерактивних методів навчання .	Лекція, 2 год., семін. заняття – 2 год, сам. роб – 3 год	Основна література: 1–6. Рекомендована література: 12, 16, 19. Інтернет-джерела: 1–6.	1. Ознайомитися з питаннями теми «Майстерність організації навчально-пізнавальної діяльності учнів», винесеними на семінар, ґрунтовно опрацювати відповідну фахову літературу і зробити тезисні записи. 2. Підготувати фрагмент уроку географії зі застосуванням інтерактивних методів навчання. 3. Проаналізуйте чинники, від яких залежить ефективність навчання в сучасній школі.	7 тижд
8	Тема 8. Мотивування та утримання уваги учнів у дидактичному процесі. Проблема формування позитивної мотивації учнів на уроках фізики. Шляхи розвитку пізнавальних інтересів й допитливості. Прийоми зацікавлення учнів. Зосередженість та увага. Способи та прийоми утримання уваги.	Лекція – 2 год семін. заняття – 2 год, сам. роб – 3 год	Основна література: 1-6. Додаткова література: 12, 13, 16, 19. Інтернет-джерела: 1–6.	1. Ознайомитися з питаннями теми «Мотивування та утримання уваги учнів у дидактичному процесі.», винесеними на семінар, ґрунтовно опрацювати відповідну фахову літературу і зробити тезисні записи. 2. Підготувати приклади використання прийомів утримання уваги учнів. Проаналізувати періоди зниження уваги. 3. Розглянути практичні ситуації, що сприяють зацікавленню навчанням, активізують допитливість учнів. 4. Підготуватися до МК №3	8 тижд
9	Тема 9. Врахування вікових особливостей учнів в освітньому процесі Поняття про особливості психо-фізичного розвитку у	Лекція, 2 год., семін. заняття	Основна література: 1-6. Додаткова	1. Ознайомитися з питаннями теми «Врахування вікових особливостей учнів в освітньому процесі» винесеними на семінар, ґрунтовно опрацювати відповідну фахову	9 тижд

	різні вікові періоди й потребу їх врахування в освітньому процесі. Характеристика розвитку у різні вікові періоди. Інтелектуальний розвиток: вікова специфіка.	– 2 год, сам. роб. – 3 год	<i>література:</i> 5, 9, 11, 13, 15 <i>Інтернет-джерела:</i> 1–6.	літературу і зробити тезисні записи. 2. Скласти таблицю порівняння особливостей психо-фізичного розвитку у різні вікові періоди учнів. 3. Розробити методичні рекомендації для вчителя щодо врахування цих особливостей в освітньому процесі. 4. Визначити основні віхи інтелектуального розвитку у різному віці.	
10	Тема 10. Деструктивні явища у професійній педагогічній діяльності: кризи, стреси, мобінг. Педагогічна діяльність як середовище професійних ризиків. Професійні кризи педагога як закономірність професійного розвитку. Стресові ситуації у педагогічній діяльності. Шляхи конструктивного подолання стресів. Мобінг: передумови, форми прояву, шляхи вирішення.	Лекція, 2 год., сем. зан. – 2 год, сам. роб – 3 год	<i>Основна література:</i> 1-6. <i>Додаткова література:</i> 7,8,12, 14 <i>Інтернет-джерела:</i> 1–6.	1.Опрацювати питання теми «Деструктивні явища у професійній педагогічній діяльності: кризи, стреси, мобінг», винесеними на семінар, ґрунтовно опрацювати відповідну фахову літературу і зробити тезисні записи. 2.Проаналізувати причини виникнення деструктивних явищ у педагогічній діяльності. 3.Окреслити шляхи подолання, корекції кризових станів та психологічної реабілітації педагогів.	10 тижд
11.	Тема 11. Професійне вигорання педагога. Поняття про синдром професійного вигорання. Передумови, симптоми професійного вигорання. Психічні, фізичні, соціальні та інтелектуальні ознаки професійного вигорання вчителя. Шляхи запобігання професійному вигоранню.	Лекція, 2 год., семін. зан. – 2 год, сам. роб – 3 год	<i>Основна література:</i> 1–6. <i>Додаткова література:</i> 8, 12, 16. <i>Інтернет-джерела:</i> 1–6	1.Ознайомитися з питаннями теми «Професійне вигорання педагога», винесеними на семінар, ґрунтовно опрацювати відповідну фахову літературу і зробити тезисні записи. 2. Проаналізуйте чинники, які провокують професійне вигорання педагога. 3. Підготувати перелік правил щодо запобігання професійному вигоранню педагогів.	11 тижд
12	Тема 12. Формування лідерських якостей в сучасного педагога. Професійний імідж. Поняття лідерства. Типи лідерів. Класифікація лідерів за стилем поведінки. Загальні та специфічні якості особистості лідера. Тренінг для формування лідерських якостей. Педагогічна іміджологія. Типи, структура та функцій іміджу професіонала. Складові педагогічного іміджу. Професійний імідж вчителя (педагогічні умови створення іміджу професіонала, елементи побудови іміджу, аудіоімідж, візуальний імідж).	Лекція, 2 год., семін. зан. – 2 год, сам. роб – 3 год ІНДЗ – 3 год	<i>Основна література:</i> 1–6. <i>Рекомендована література:</i> 2, 5, 8, 9, 10,18. <i>Інтернет-джерела:</i> 1–6	1. Ознайомитися з питаннями теми «Формування лідерських якостей в сучасного вчителя. Професійний імідж», винесеними на семінар, ґрунтовно опрацювати відповідну фахову літературу і зробити тезисні записи. 2. З'ясувати суть термінів термінами «авторитет педагога», «атестація», «освітні інновації», «кваліфікація», «педагогічний досвід», «педагогічний імідж». 3. Виконати індивідуальне завдання №2 Індивідуальне завдання № 2 Майстерність педагогічної діяльності вчителя географії: особистий погляд (5 балів) <i>Зміст:</i> 1. Якої майстерності Ви повинні досягнути як педагог у фаховій діяльності? 2. Опишіть власні переконання, цінності як вчителя, що впливають на Вашу фахову діяльність. 3. Яка невербальна поведінка дасть змогу Вам як педагогу набути авторитет серед аудиторії, з якою Ви будете працювати? 4. Яких вимог Ви будете дотримуватися у професійному спілкуванні аби забезпечити розвиток позитивних міжособистісних взаємин? 5. Опишіть власні педагогічні дії	12 тижд

				<p>щодо формування позитивного професійного іміджу. Вимоги: ґрунтовно розкрити власне розуміння майстерності педагогічної діяльності; власні судження підкріплюйте аргументами, посиланнями на наукові дослідження, власний досвід. Критерії оцінювання: Висвітлення власного розуміння педагогічної діяльності – 2 б. ґрунтовність розкриття кожного питання – 2 б. Підкріплення аргументів науковими дослідженнями – 1 б. 3. Заповнити таблицю «Мій педагогічний імідж»</p> <table border="1" data-bbox="928 607 1219 1066"> <thead> <tr> <th data-bbox="928 607 1008 689">Сильні сторони мого іміджу</th> <th data-bbox="1008 607 1102 689">Вираження сильних рис мого іміджу</th> <th data-bbox="1102 607 1219 689">Використання їх у педагогічному спілкуванні</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="928 689 1008 734">1</td> <td data-bbox="1008 689 1102 734"></td> <td data-bbox="1102 689 1219 734"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="928 734 1008 779">2</td> <td data-bbox="1008 734 1102 779"></td> <td data-bbox="1102 734 1219 779"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="928 779 1008 824">3</td> <td data-bbox="1008 779 1102 824"></td> <td data-bbox="1102 779 1219 824"></td> </tr> <tr> <th data-bbox="928 824 1008 907">Слабкі риси мого іміджу</th> <th data-bbox="1008 824 1102 907">Вираження слабких рис мого іміджу</th> <th data-bbox="1102 824 1219 907">Намагання обернути слабкі риси мого іміджу в сильні</th> </tr> <tr> <td data-bbox="928 907 1008 952">1</td> <td data-bbox="1008 907 1102 952"></td> <td data-bbox="1102 907 1219 952"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="928 952 1008 996">2</td> <td data-bbox="1008 952 1102 996"></td> <td data-bbox="1102 952 1219 996"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="928 996 1008 1066">3</td> <td data-bbox="1008 996 1102 1066"></td> <td data-bbox="1102 996 1219 1066"></td> </tr> </tbody> </table> <p>4. Підготуватися до МК №4</p>	Сильні сторони мого іміджу	Вираження сильних рис мого іміджу	Використання їх у педагогічному спілкуванні	1			2			3			Слабкі риси мого іміджу	Вираження слабких рис мого іміджу	Намагання обернути слабкі риси мого іміджу в сильні	1			2			3			
Сильні сторони мого іміджу	Вираження сильних рис мого іміджу	Використання їх у педагогічному спілкуванні																											
1																													
2																													
3																													
Слабкі риси мого іміджу	Вираження слабких рис мого іміджу	Намагання обернути слабкі риси мого іміджу в сильні																											
1																													
2																													
3																													